

T.C.
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE - ULAŞIM KOMİSYONLARININ
MÜŞTEREK RAPORU

31.01.2022

Plan ve Bütçe ile Ulaşım Komisyonumuz 31.01.2022 tarihinde saat 14:00'da Şeyh Mahallesi, Kurşunlu Caddesi, Muğla Büyükşehir Belediyesi 1 No'lu Hizmet Binası Meclis Toplantı Salonunda toplandı. 13.01.2022 tarihli Meclis Toplantısında AK Parti Meclis Grup Başkanı Hürol ÖNDER ile MHP Meclis Grup Başkanı Selim BAĞCIOĞLU tarafından verilen, aşağıda metni yer alan yazılı gündem teklifi okutturularak gündemin 26. maddesine eklenmesine; Meclisimizce Oybirliği ile karar verilmiş ve Komisyonlarımıza havale edilmiştir.

Bahsi geçen yazılı gündem teklifinde;

“22.12.2021 tarih ve 7349 nolu Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun ile; Madde : 9- 10/07/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. *“Büyükşehir Belediyeleri, kendisinden izin veya ruhsat almak yada hat kiralamak suretiyle çalışan ve toplu taşıma hizmeti yürüten gerçek ve tüzel kişilere; nüfus, hattın uzunluğu ve hattı kullanan sayısı kriterlerini esas alarak tespit edeceği hatlardaki toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz veya indirimli olarak yararlananlara ilişkin gelir desteği ödemesi yapabilir.”* Madde: 10- 03/07/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir. *“Belediyeler kendisinden izin veya ruhsat almak ya da hat kiralamak suretiyle çalışan ve toplu taşıma hizmeti yürüten gerçek ve tüzel kişilere; nüfus, hattın uzunluğu ve hattı kullanan sayısı kriterlerini esas alarak tespit edeceği hatlardaki toplu taşıma hizmetlerinden yararlananlara ilişkin gelir desteği ödemesi yapabilir.”* denilmektedir. Zor durumdaki şoför esnafımıza bu desteğin verilebilmesi için Konunun Meclis Gündemine ek madde olarak alınmasını teklif ediyoruz.” Denilmektedir.

Komisyon Görüşü:

Muğla ili genelinde;

- **98 MUTTAŞ 214 ÖTTA** güzergahı olmak üzere toplam **312** ayrı güzergahta,
- **193 MUTTAŞ, 1.421 ÖTTA** aracı olmak üzere toplam **1.614** toplu taşıma aracı ile ulaşım hizmetleri,
- **7 adet** deniz yolcu taşıma hattında; **76 yolcu motoru, 5 feribot** ile deniz yolcu taşımacılığı yapılmaktadır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Maliye Bakanlığının, 06 Ocak 2016 yılında 29585 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olduğu, Ücretsiz Seyahat Kapsamında Yapılacak Gelir Desteği Ödemesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “Amaç ve kapsam” başlıklı 1. Maddesinde; *“Bu Yönetmeliğin amacı, 8/1/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları kapsamında belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketlere ait şehir içi toplu taşıma hizmeti veren her bir ulaşım aracı ile özel deniz ulaşımı aracı için bunların işletmecilerine belediyeler aracılığıyla yapılacak gelir desteği ödemesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.”*

T.C.
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE - ULAŞIM KOMİSYONLARININ
MÜŞTEREK RAPORU

31.01.2022

denilmekte olup Ankara ve İstanbul dışındaki Büyükşehir Belediyeleri dışındaki büyükşehir belediyelerinde toplu taşıma hizmeti veren her bir ulaşım aracı için Bakanlık tarafından aylık **750 TL.** olarak belirlenen miktar, Büyükşehir Belediyemiz hesabına Bakanlık tarafından aktarılarak Büyükşehir Belediyemiz aracılığı ile Özel Toplu Taşıma Araç (ÖTTA) işleticilerine araç başı olacak şekilde ödenmektedir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından, 4736 sayılı kanun kapsamında ücretsiz taşınma hakkı bulunan vatandaşların taşınması amacıyla Özel Toplu Taşıma Araç İşleticilerine ödenen 750 TL. gelir desteği tutarının **homojen olarak dağıtılmadığı**, Muğla İli genelinde toplu taşıma hizmeti sunan toplu taşıma araçlarının faaliyetlerini sürdürülebilmeleri amacıyla, ödenen gelir desteğinin adaletli olarak dağıtımının sağlanması ve artırılmasına yönelik, Büyükşehir Belediyemiz tarafından Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına, 05.04.2017 tarihli ve 7534 sayılı yazımız ve 21.05.2018 tarihli ve 10297/12816 sayılı yazımız ile resmi yazı yazılarak;

Muğla İlinde Özel Toplu Taşımacı Aracı (ÖTTA) işleticilerine ödenen 750 TL. gelir desteğinin adaletli olarak dağıtılmadığı, 2016, 2017 yılları ile 08.06.2018 tarihine kadar özel halk aracı işleticilerine ödenen gelir desteğinde herhangi bir artışa gidilmediği 750 TL.'de sabit tutulduğu, akaryakıt fiyatlarındaki dalgalanma, yıllık enflasyon artışı, araçların bakım, onarım, işçilik, araç muayene bedelleri, kasko, sigorta, yedek parçada ve Motorlu Taşıtlar vergisinde yaşanan artışların göz önünde bulundurulmadığı bildirilmiştir. 3 yıl geçmesine rağmen yapılan 750 TL. ödemenin artırılmadığı, yapılmakta olan gelir desteğinin 07.04.2015 tarihinden bugüne kadarki asgari ulaştırma alanında tüketici fiyat endeksi oranlarına göre artış yapılmasının gerekli olduğu, ülkemiz genelinde de olduğu gibi Özel Toplu Taşıma Aracı işleticilerinin, ücretsiz seyahat kapsamında taşıdıkları yolcu sayısının gün geçtikçe arttığı bu nedenle taşımacı esnafa ödenen gelir desteğinin tekrar gözden geçirilerek, gelir desteği tutarının artırılması ve homojen ve adaletli dağıtım yapılarak yaşanan mağduriyetlerin giderilmesine ilişkin gerekli çalışmaların yapılması bildirilmiştir.

08 Haziran 2018 tarihinde 30445 Resmi Gazetede yayımlanan, Ücretsiz Seyahat Kapsamında Yapılacak Gelir Desteği Ödemesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik değişikliğinde; 07.04.2015 tarihinden 08.06.2018 tarihleri arasında Bakanlık tarafından 750 TL. olarak ödenen gelir desteği, üç yıldan fazla bir süre sonra İstanbul ve Ankara dışındaki büyükşehir belediyelerinde şehir içi toplu taşıma hizmeti veren her bir ulaşım aracı için aylık (Muğla İli bu kapsamda) **1000 TL.'ye** çıkarılmıştır.

Büyükşehir Belediyemiz tarafından Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığına; 22.06.2018 tarihli ve 11806/15546 sayılı yazımız, 17.09.2018 tarihli ve 15273/21808 sayılı yazımız, 01.10.2018 tarihli ve 15780/22810 sayılı yazımız, 04.12.2018 tarihli ve 18922/28775 sayılı

T.C.
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE - ULAŞIM KOMİSYONLARININ
MÜŞTEREK RAPORU

31.01.2022

yazımız, 14.02.2019 tarihli ve 6268/3336 sayılı yazımız, 15.02.2019 tarihli ve 6493/3425 sayılı yazımız, 13.06.2019 tarihli ve 13417/11917 sayılı yazımız, 15.06.2020 tarihli ve 12333/13232 sayılı yazılarımız ile teklif ve önerilerimiz sunulmuştur.

Büyükşehir Belediye Başkanlığımızca Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına yazılan yazılarda özetle;

- ✓ Ücretsiz seyahat kapsamında yapılan gelir desteğinin ücretsiz taşınan yolcu sayısını karşılayacak şekilde artırılarak, **Özel toplu Taşıma Araçları İşleticilerinin ücretsiz taşıdığı yolcu kadar gelir desteği ödemesi yapılması,**
- ✓ Ödenen gelir desteğinin 4736 sayılı kanun kapsamında ücretsiz taşınma hakkı bulunan (65 yaş ve üzeri, engelli vb.) **vatandaşların kendi hesaplarına ulaşım ücreti adı altında belirli bir ücret yatırılması,**
- ✓ 65 yaş ve üzeri vatandaşların özellikle yolcu yoğun saatlerde toplu taşıma araçlarını kullanarak, gerçek yolculuk talebi bulunan vatandaşların yolculuk taleplerinin karşılanmasında sorun yaşandığından **65 yaş üzeri vatandaşları için sefer saati sınırlaması getirilmesi,**
- ✓ Ücretsiz taşınma hakkı bulunan vatandaşların, toplu taşıma araçlarına **binış sayıları doğrultusunda** İlgili Bakanlık tarafından ödeme yapılması,
- ✓ 4736 sayılı Kanun kapsamında **ücretsiz seyahat hakkının geniş kesimleri kapsamı nedeniyle hem ücretsiz seyahat kapsamına yönelik yasal düzenleme yapılması** hem de mevcut ödenen gelir desteğinin günümüz şartlarına göre yeniden düzenlenerek güncellenmesine ilişkin yasal düzenleme yapılması hususu Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bildirilmiştir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından ücretsiz seyahat kapsamında yapılan gelir desteği ödemesinin artırılmasına yönelik 2015 tarihinden itibaren bu güne kadar sadece bir defaya mahsus artış yapıldığı, **Büyükşehir Belediyemizce birçok defa artış yapılması konusu teklif edilse de herhangi bir artış yapılmadığı, 1000 TL. de sabit tutulduğu,** akaryakıt fiyatlarındaki dalgalanma, yıllık enflasyon artışı, araçların bakım, onarım, işçilik maliyetlerinde meydana gelen fiyat artışlarının göz önünde bulundurulmadığı görülmektedir.

Büyükşehir Belediyemizce, Muğla ili genelinde toplu taşıma hizmeti veren Özel Toplu Taşıma Araçlarının (ÖTTA) sürdürülebilirliğini sağlamak, 4736 sayılı kanun kapsamında ücretsiz taşınma hakkı bulunan vatandaşların taşınmasında toplu taşıma esnafımıza destek olmak, değişen ve gelişen ülke şartlarına ayak uydurarak ekonomide yaşanan dalgalanmalar ile gider kalemlerine yapılan zamların altında toplu taşıma esnafımızı ezdirmemek amacıyla, “Özel Toplu Taşıma Araçlarına Dönüşüm” sağlandığı günden bu güne kadar (2015 -2021 yılları arasında) toplu taşıma ücret tarifelerine, **karlılık oranları ile**

T.C.
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE - ULAŞIM KOMİSYONLARININ
MÜŞTEREK RAPORU

31.01.2022

ücretsiz seyahat kapsamında taşınan yolcu sayıları dikkate alınarak, %137,5 oranında artış yapılmış ve esnafımıza ücret tarifeleri üzerinden gelir desteği sağlanmıştır.

Hal böyle iken, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından ücretsiz seyahat kapsamında yapılan gelir desteği ödemesine 2015 tarihinden itibaren bu güne kadar sadece **%33 oranında** bir artış yapılmış olup değişen kur şartları ve enflasyon oranları dikkate alınmayarak ayrıca bir artış yapılmamıştır. Ancak, 07 Nisan 2015 yılında 29585 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olan ve 4736 sayılı Kanunun 1 inci maddesine sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen “...belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketlere ait şehiriçi toplu taşıma hizmeti veren her bir ulaşım aracı ile özel deniz ulaşımı aracı için bunların işletmecilerine, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulan ödenekten ilgili belediyeler aracılığıyla her ay gelir desteği ödemesi yapılır. Yapılacak aylık gelir desteği ödemesini **yıllık olarak belirlemeye**, bu tutarı faaliyette bulunulan yere ve/veya belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketlere ait şehiriçi toplu taşıma hizmeti veren her bir ulaşım aracını taşıma kapasitesine göre farklılaştırmaya ve **yapılacak ödemeye ilişkin diğer esas ve usuller Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken altı ay içinde belirlenir.**” hükmü amir olmasına rağmen toplu taşıma esnafına ödenen gelir desteği tutarında yıllık bazda değerlendirilerek hiçbir şekilde artışa gidilmemiştir.

Büyükşehir Belediyemizce yapılan inceleme ve araştırmada; Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri doğrultusunda **2015 – 2021** yılları arasında ortalama enflasyon oranının yıllık bazda **%12,85** olduğu, yapılan hesaplamalarda Bakanlık tarafından esnafa ödenmesi gereken gelir desteğinin bu oranlar ölçüsünde artırılması gerektiği görülmektedir. Bu nedenle, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından taşımacı esnafa ödenen gelir desteğine ilişkin çıkarılan, “**Ücretsiz Seyahat Kapsamında Yapılacak Gelir Desteği Ödemesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin**” enflasyon oranları ile ulaşım alanında yaşanan artışlar göz önünde bulundurularak yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Büyükşehir Belediyemiz Araç Takip ve Filo Yönetim Birimi tarafından elektronik ücret toplama sistemi üzerinden alınan raporlara istinaden, Muğla İli genelinde toplu taşıma hizmeti veren Özel Toplu Taşıma (ÖTTA) esnafının **2015 – 2021** yılları arasında taşınmış olduğu ücretsiz yolcu sayıları, birim başına düşen yolcu maliyeti üzerinden hesaplanan ücretsiz biniş tutarının ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından ödenen gelir desteği tutarı ile bu yolcuların taşınmasından sağlanan Toplam Hasılat üzerinde yapılan incelemede;

- ✚ **2015 – 2021 yılları arasında taşınan ücretsiz (serbest) yolcu sayısının; 21.793.946 kişi olduğu,**
- ✚ **Birim başına düşen yolcu maliyeti üzerinden hesaplanan ücretsiz biniş tutarının; 72.433.632 TL. olduğu,**
- ✚ **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından ücretsiz seyahat kapsamında 1421 Özel Toplu Taşıma Aracına ödenen gelir desteği tutarının; 77.321.000 TL. olduğu tespit edilmiştir.**

T.C.
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE - ULAŞIM KOMİSYONLARININ
MÜŞTEREK RAPORU

31.01.2022

Büyükşehir Belediyemiz şirketi MUTTAŞ'a ait toplu taşıma araçlarının, Araç Takip ve Filo Yönetim Birimi tarafından elektronik ücret toplama sistemi üzerinden alınan raporunda; **2015 – 2021** yılları arasında taşınmış olduğu ücretsiz yolcu sayıları, birim başına düşen yolcu maliyeti üzerinden hesaplanan ücretsiz biniş tutarı ile bu yolcuların taşınmasından sağlanan Toplam Hasılat üzerinde yapılan incelemede;

- ✚ **2015 – 2021 yılları arasında** taşınan ücretsiz (serbest) yolcu sayısının; **7.196.924 kişi** olduğu,
- ✚ Birim başına düşen yolcu maliyeti üzerinden hesaplanan ücretsiz biniş tutarının; **17.531.234 TL.** olduğu tespit edilmiştir.

Büyükşehir Belediyemiz şirketi MUTTAŞ'a, ücretsiz taşınma hakkı bulunan vatandaşların taşınmasına ilişkin olarak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından herhangi bir gelir desteği ödenmediği gibi, il genelinde **2015 – 2021** yılları arasında taşınan toplam ücretsiz (serbest) **28.990.870** yolcunun **%25'i Büyükşehir belediyemiz şirketi MUTTAŞ toplu taşıma araçları tarafından taşınmış** ve ücretsiz taşınma hakkı bulunan yolcuların taşınmasına ilişkin ilgili Bakanlık tarafından verilmesi gereken destek, Büyükşehir Belediye Başkanlığımız tarafından sağlanmıştır.

Yukarıda yapılan değerlendirmeler neticesinde; Muğla ili genelinde toplu taşıma hizmeti veren Özel Toplu Taşıma Araçlarına (ÖTTA) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından ücretsiz seyahat kapsamında yapılan gelir desteği ödemelerinde, adaletli ve homojen dağıtımın yapılmadığı, **gelir desteği ödemelerine ilişkin tasnif yetkisinin Büyükşehir Belediyemize verilmesi halinde biniş istatistikleri (ücretsiz taşınan yolcu sayıları) doğrultusunda daha adaletli dağıtım yapılacağı** değerlendirilmekte olup toplu taşıma sisteminin sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından 4736 sayılı Yasanın kapsamı ve taşımacı esnafa ödenen gelir desteğinin, **ekonomik göstergeler ile artan ücretler göz önünde bulundurularak günümüz şartlarına göre yeniden değerlendirilmesi ve Ücretsiz Seyahat Kapsamında Yapılacak Gelir Desteği Ödemesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin bu hususlar dikkate alınarak düzenlenmesi önem arz etmektedir.**

Büyükşehir Belediyemizce, Muğla ili genelinde toplu taşıma hizmeti veren Özel Toplu Taşıma Araçlarının (ÖTTA) hizmet kalitesini yükseltmek, sürdürülebilir toplu taşıma sistemini tesis etmek, ücretsiz taşınma hakkı bulunan vatandaşlarımızın taşınmasında toplu taşıma esnafımıza destek olmak amacıyla, ülke ekonomisinde yaşanan dalgalanmalar göz önünde bulundurularak, **toplu taşıma esnafımızın toplu taşıma ücretlerinden elde ettikleri gelir oranları, TÜİK verileri (enflasyon oranları) dikkate alınarak belirli bir seviyede tutulması amaçlanmakta** ve bu doğrultuda işlem tesis edilmektedir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi Ve Kontrol Kanununun 8. Maddesinde; “Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, ***kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden,***

T.C.
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE - ULAŞIM KOMİSYONLARININ
MÜŞTEREK RAPORU

31.01.2022

raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.” hükmü amir olup, hali hazırda ücretsiz taşımaya ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından taşıma esnafına ödenen gelir desteği ödemelerinin taşınan ücretsiz (serbest) yolcu sayısına göre karşılama oranı değerlendirildiğinde bahsi geçen teklif komisyonumuzca **OYÇOKLUĞU İLE** uygun bulunmamıştır.

Sayın Meclisin tasviplerine arz olunur. 31.01.2022